

REFERAT

Emne	Generalforsamling 2023
Dato	27. april 2023
Sted	Vartov, København
Deltagere	Arbejdermuseet, ARoS, Danmarks Jernbanemuseum, Danske Taler, De Kulturhistoriske Museer Holstebro, Den Hirschsprungske Samling, Designmuseum Danmark, Det Grønne Museum, Energimuseet, Esbjerg Kunstmuseum, Esrum Kloster & Møllegård, Forstadsmuseet, Fregatten Jylland, Fuglsang Kunstmuseum, Furesø Museer/Immigrantmuseet, Faaborg Museum, Gammel Estrup Danmarks Herregårdsmuseum, Greve Museum, Heerup Museum, Historie & Kunst, Kastrupgårdssamlingen, Konserveringscenter Vejle, Kunstkonserveringen, Kunstmuseum Brandts, M/S Museet for Søfart, Moesgaard Museum, Museerne i Fredericia, Museum Kolding, Museum Lolland-Falster, Museum Skanderborg, Museum Sønderjylland, Museum Vestfyn, Nationalhistorisk Museum, Nationalmuseet, Naturhistorisk Museum, Nivaagaards Malerisamling, Ny Carlsberg Glyptotek, Oplevelsescenter Vestvolden, Randers Kunstmuseum, Ringkøbing-Skjern Museum, ROMU, Sorø Kunstmuseum, Spejdermuseet, Statens Museum for Kunst, Statens Naturhistoriske Museum, Steno Museet/Science Museerne, Svendborg Museum, Sydvestjyske Museer, Teatermuseet i Hofteatret, Trapholt, Vardemuseerne, Vendsyssel Kunstmuseum, Vikingskibsmuseet, Øhavsmuseet, Øregaard Museum, Østfyns Museer
Dirigent	Flemming Just
Øvrige	Foreningsjurist Bruno Månsson, Paragraf Plus Advokater
Referat	Dorthe Hammerich Rasmussen / Nils M. Jensen

Dagsorden

1. Velkomst ved forperson Claus K. Jensen

2. Valg af dirigent

Forpersonen foreslog Flemming Just, Sydvestjyske Museer som dirigent. Just blev valgt. Flemming Just konstaterede generalforsamlingen lovligt indvarslet og materiale udsendt betids.

3. Godkendelse af dagsorden

Bestyrelsen anmodede om at udelade pkt. 7 på dagsordenen (Fastsættelse af kontingent) og gå direkte til pkt. 8 (Forslag fra bestyrelsen – herunder forslag til ny kontingentstruktur). Dagsorden godkendt inkl. denne ændring.

Navneopråb ved direktør Nils M. Jensen. Det blev konstateret, at der i alt var 54 stemmeberettigede museer repræsenteret, heraf 2 via fuldmagt (Museet på Sønderskov og Willumsens Museum).

Direktøren nævnte optagelsen af to nye medlemmer siden sidste GF: Arken og Louisiana. Det betyder, at alle statslige og statsanerkendte museer nu er medlem af ODM. Meddelelsen blev modtaget med applaus.

4. Bestyrelsens beretning for 2022

Forperson Claus K. Jensen aflagde bestyrelsens beretning.

Han indledte med at fremhæve de rekordmange deltagere på årets GF, det viser engagement – og henviste til, at der i år, for første gang siden vedtagelsen af ODM's vedtægter, var vægtige ændringer på vej.

Herefter foretog han en ”kort overflyvning” - set i et museumspolitisk perspektiv, og understregede, at man kunne have valgt andre forhold, som man kan læse i ODM's årsberetning.

Covid19: Den sidste dag i januar 2022 kunne ODM skrive i sit nyhedsbrev, at det endelig var slut med mundbind, coronapas mv. Efter to barske år med corona, nedlukninger, restriktioner mv. Det er godt at kunne se tilbage på, at ODM fik mange gode tilbagemeldinger på vores arbejde med at yde hjælp ift. håndtering af de mange regler og rammer, der var i spil undervejs. En hjælp, som var svær at få andre steder.

Ukraine: 24. februar kom så krigen i Ukraine. I den forbindelse opstod dilemmaer ift. boykot eller ikke boykot af russiske kunstnere og kunst. Hvordan skulle det håndteres? ODM udarbejdede sammen med ODM var, sammen med Dansk Kulturliv, aktiv i forbindelse med at lave principper og retningslinjer for netop dette. Anbefalinger, som nu aktivt støttes af kulturministeren.

Energikrise: I kølvandet på krigen fulgte energikrise og buldrende inflation. Konsekvenserne var vidt forskellige på landets museer, men for nogle betød det afskedigelser og nedskæringer i sidste halvdel af året. Det arbejdede ODM for at gøre folketingets politikere opmærksom på – og der er nu puljer på vej. Noget sent, men bedre sent end aldrig.

Museumsreform: I december fik landet ny regering og ny kulturminister – og et regeringsgrundlag, hvor behovet for en museumsreform var nævnt.

Det er nu lykkedes at formidle ODM's synspunkt gennem en længere årrække: at hvis der skal laves om, skal det være en reel opgave-reform – og ikke alene en støtteændring, som det ellers har været det politiske mantra gennem en årrække. ODM har også løbende opdateret folketingets politikere på et andet af ODM's hovedargumenter, nemlig at en reform ikke er muligt som et ”nulsums- spil” uden tilførsel af endog væsentlige midler. Vi ønsker i øvrigt også at processen bliver både ordentlig, grundig og transparent – og at alle museumstyper - både de statsanerkendte, de statslige og andre, der udfylder en væsentlig plads i museumslandskabet, skal være omfattet.

Vi afventer lige nu kommissorium og arbejdsgruppe [blev offentliggjort mens GF var i gang, red.].

Ændringer i ODM: I april 2022 gik posten som forperson fra Flemming Just – efter en stor indsats i fem år – til Claus K. Jensen. Flemming Just nedsatte, inden sin afgang, Nyt ODM-udvalget, med Claus K. Jensen som forperson. Udvalget skulle blandt andet komme med forslag til nye vedtægter og nyt kontingent, hvilket præsenteres senere. Forpersonen takker udvalget.

Museernes Grønne Akademi: En meget stor opgave, som ODM's sekretariat løftede i 2022, var at formulere ideen og projektet bag Museernes Grønne Akademi. Frugten af anstrengelserne var en generøs bevilling fra Augustinusfonden på 5,8 mio. kr. Museernes Grønne Akademi skal kickstarte, kvalificere og koordinere museernes grønne omstilling og har allerede udbudt de første kurser i grøn omstilling for museumsledere.

Green Attractions: I forbindelse med den grønne omstilling er ODM aktiv i ”Green Attractions”, som er udviklet sammen med en række organisationer, med HORESTA som lead-partner. Flere af landets museer er allerede blevet certificeret som ”Green Attractions”.

Kulturens Analyseinstitut: Et uafhængigt analyseinstitut har været på ODM's agenda siden 2014. I 2022 blev ønsket realiseret via finansloven. ODM sendte sammen med alliancen Dansk Kulturliv et konkret udspil om instituttets organisering og arbejdsopgaver, hvor det blev understreget, at Kulturens Analyseinstitut ikke skal spændes for en politisk prioriteringsvogn, men etableres som et selvstændigt institut. Institutet er nu ved at etablere sig, og ODM har allerede haft mødre med direktøren.

Bev*Arv: En national handleplan for bevaring af kulturarven på de statslige og statsanerkendte museer har været et vedholdende ønske fra ODM. Med finansloven for 2019 lykkedes det – og der blev afsat 2 mio. kr. Projektet blev igangsat i oktober forrige år, er døbt: BEV*ARV. Formålet er at sikre data og viden om bevaringstilstanden i magasinerne på de statslige og statsanerkendte museer. Midler og projektledelse blev af praktiske grunde tillagt Nationalmuseet. Bev*Arv forventes afsluttet i efteråret 2023, og vi ser frem til resultaterne.

Minimumshonorarer til billedkunstnere: Billedkunstnerforbundet (BKF) indkaldte i november ODM til genforhandlinger om minimumshonorar til billedkunstnerne, to år efter sidste aftales indgåelse. Både BKF og ODM har via spørgeskema indhentet input fra medlemmer. BKF har foreslået kraftige takststigninger, mens ODM foreslår mere moderat regulering. Aktuelt er der stadig forhandlinger om vejledende minimumssatser.

Nepotisme: ODM har flere gange været spurgt om nepotisme i den danske kunstverden. Samarbejdet med BKF – og i øvrigt også kunsthallerne – er derfor nu udvidet til en dialog om at udvikle et etiske kodeks – ift. både nepotisme og diversitet.

Bestyrelseshonorar: ODM bliver jævnligt spurgt om bestyrelseshonorar. Skal det gives og i så fald til hvem og hvor meget? Vi lavede derfor en undersøgelse blandt medlemmerne. Det viser, at der er stadig er få museer, der giver bestyrelseshonorar. De, der gør, giver typisk 10-25.000. Som oftest er det til forperson(er).

DR's arkiver: ODM har siden 2014 opfordret til, at man høster frugterne af den store investering i digitaliseringen af DR's arkiver, så programmerne i arkivet ikke blot samler støv på de digitale hylder, men kommer befolkningen til gavn. Ovenstående var del af ordlyden i det åbne brev til Folketinget, som 62 museumsdirektører skrev under på i foråret. Tak for det! Og det gav resultat. Dialog med DR's direktion og ved medieforliget maj 2022 beskrives tydeligt, at arkivet skal åbnes og forankres hos Det Kgl. Bibliotek.

Dansk Kulturliv: Et organisatorisk samarbejde, som officielt startede i 2021. Nu syv brancheorganisationer – nyeste skud på stammen er Danske Kulturhuse. Vores direktører for organisationerne mødes med 14 dages mellemrum for koordinering og politiske initiativer. Også blandt brancheforeningernes forpersoner er vi mødtes for at skabe en fælles vision for det videre arbejde. Det er vigtigt for kulturlivet, at vi til stadighed står bedre sammen – se blot til sportens organisationer.

DME – Danske Museers Efteruddannelse: I 2022 afholdt DME ikke færre end 44 kursusaktiviteter i form af dagskurser, flerdagskurser, webinarer og onlinekurser. I alt deltog 720 kursister i årets aktiviteter. Vi får meget fine tilbagemeldinger. På en skala fra 1-6 – hvor 1 er "meget utilfreds" og 6 er "Meget tilfreds" lå gennemsnitlig tilfredshed i 2022 på 5,4. Det kan vi være tilfredse med.

Forpersonen afsluttede beretningen med en tak til ODM's sekretariat for arbejdet, der er afgørende for, at ODM spiller så stor rolle for museer, i medier og på Christiansborg.

5. Aflæggelse af regnskab for 2022 v. direktør Nils M. Jensen.

Fra salen kommenteredes på det u hensigtsmæssige i, at SLKS ifm. efteruddannelsens regnskab stiller krav om, at kursusedtagere fra ikke-statsanerkendte museer separeres ud regnskabsmæssigt. Det bemærkedes, at det jo også er til at glæde for de statslige og statsanerkendte museer, at der holdes volumen i kurserne og prisen holdes nede. Endvidere påpegedes det, at tilskuddet fra SLKS ikke ser ud til at være indeksreguleret – hvilket direktøren bekræftede. En anden kommentar gik på, at der indregnes et minus i regnskabet. Til det svarede direktøren, at det skyldes, at ODM gerne vil holde en egenkapital på ca. 2 mio. kr. (med henblik på at kunne afvikle foreningen og dets aktiver i givet fald det skulle blive aktuelt), hvorfor det er betimeligt at anvende midler for at nedbringe egenkapitalen. Regnskabsaflæggelsen blev sat til afstemning – og godkendt med applaus.

6. Orientering om budget 2023 v. direktør Nils M. Jensen

Fra salen blev spurgt ind til størrelsen af egenkapitalen (2 mio. kr.). Det blev foreslået, at størrelsen evt. kunne genbesøges. Der blev desuden spurgt til opklaring af bestyrelsesposten på 360.000 kr. Svar: De 100.000 kr. er honorar til forperson og næstforpersoner, mens resten er til transport, møder, ophold mv.

7. Fastsættelse af kontingent for 2023.

I den forbindelse fremlagde bestyrelsen forslag under punkt 8.

8. Forslag fra bestyrelse og medlemmer.

Der var ikke indkommet forslag fra medlemmer.

Forperson Claus K. Jensen indledte med at opridse forløb: Nedsættelse af udvalg for et år siden, som bl.a. skulle se på forslag til nyt kontingent og opdaterede vedtægter. Udvalgets arbejde er overgivet til og behandlet i bestyrelsen. Forslaget blev således fremlagt på vegne af bestyrelsen.

Forslag til ny kontingentstruktur

Baggrund: Der betales i øjeblikket for lidt i kontingent, idet en stor del af medlemmerne betaler ud fra forkert kategori. Derfor en pointe at gøre det simplere – fra 8 til 3 kategorier (+ rabat til associerede medl.). Samtidig foreslås det, at kontingentet skal fastlægges på baggrund af regnskabstal – dvs. gennemsnit for seneste tre års omsætning – i stedet for, som i dag, efter driftsbudget.

Det foreslås desuden man fremover på GF i april fastsætter næste års kontingent – så opkrævninger ikke skal vente til efter GF.

Forpersonen bemærkede, at det i dag er ganske få, der betaler minimumsbeløbet i det nuværende kontingent – her er den største stigning i de fremlagte kontingentsatser.

Dirigent satte forslaget til debat.

Et medlem fra et mindre museum med begrænset budget påpegede, at minimumsbeløbet for ordinære medlemmer (15.000 kr. årligt) er alt for højt. Andre medlemmer fremhævede, at det øverste beløb (som de selv stod til at betale) burde sættes op. Et konkret forslag lød: 10.000 – 25.000 – 50.000 kr. En anden foreslog en "topskat" til de allerstørste.

Det debatteredes, hvilket omsætningstal der egentlig tales om. Samlet omsætning? Inklusive arkæologi? Fondsdonation er til indkøb? Fra salen blev der foreslået at se på antal årsværk i stedet for omsætningstal.

Foreningsjurist foreslog: Ordinære driftsindtægter, dvs. indtægter på døren og driftstilskud. Andre var forbeholdne over for dette.

Der blev spurgt ind til samlet forskel på nuværende kontingent og nyt kontingent. Forpersonen præciserede, at det nuværende kontingent samlet vil blive højere end det foreslåede, hvis alle betaler i korrekt kategori. Med det foreslåede kontingent – og forudsat, at det indkræves korrekt – vil der også blive en stigning i indtægt, som kan styrke sekretariatet.

Dirigenten satte herefter kontingentforslaget til afstemning.

Kontingent for 2023: Det fremlagte forslag blev vedtaget med 46 stemmer for og 8 stemmer imod. I alt 54 afgivne stemmer.

Forslag til nye vedtægter

§1: Navn. Ingen kommentarer.

§2: Formål: Flere foreslog at tilføje ”udvikle” til formålsparagraffen – så det bliver ”udfolde og udvikle”.

§3: Organisation. Ingen kommentarer.

§4: Medlemskab.

Flere medlemmer – både statsanerkendte og ikke-statsanerkendte – udtrykte modstand mod, at kun statsanerkendte museer skal kunne blive ordinære medlemmer. Argumenterne lød blandt andet, at ODM jo skal arbejde for mangfoldigheden, at associerede medlemmer ikke må markedsføre medlemskab af ODM, og at man ikke må stemme - en fratagelse af rettigheder. Det fremførtes blandt andet, at nogle ikke-statsanerkendte museer lever op til alle kriterier for statsanerkendelse – uden at kunne blive det. Og at ODM bør værne om og arbejde for fællesskab og mangfoldighed i branchen. ODM bør være stor nok til at rumme dem, som ikke er statsanerkendte. Nogle statsanerkendte museer driver også institutioner, som ikke er statsanerkendte.

Nogle bestyrelsesmedlemmer argumenterede omvendt, at for stor diversitet i medlemsskaren kan gøre den politiske interessevaretagelse for ufokuseret. Og at der jo stadig er fuld adgang til netværk og uddannelse. Ønsket er ikke at skubbe nogen ud, men at blive mere fokuserede.

Mod dette anførtes repræsentanter fra ikke-statsanerkendte museer, at de føler sig sat i anden række – og at det er urimeligt.

Nogle udvalgsmedlemmer pointerede, at grunden til at ændre vedtægterne især udsprang af en meget uklar definition af associerede medlemmer. Hvis ikke skellet skal sættes ved statsanerkendelse, hvor så?

Nogle anførte, at det handler om at leve op til museumsloven. Hvis man gør det, skal man kunne blive ordinært medlem af ODM. Man kunne sætte nogle pejlemærker op, så man kunne blive optaget som ordinært medlem alligevel. Mangfoldigheden, en broget skare, er en fordel – ikke en ulempe. Man bør styrke mangfoldige stemmer.

Det diskuteredes, om dispensationsordning kunne være en mulighed. For dispensation anførtes blandt andet, at det kunne gøre skellet ift. optagelse mere fleksibelt. Imod anførtes blandt andet, at medlemmer, som i dag er ordinære, pludselig skal søge om dispensation. At det kan blive en svær opgave for en bestyrelse at behandle anmodning om dispensation fair og transparent. Og at det strider mod den overordnede tanke om fællesskab.

Dirigent satte ændringen af §4 til *vejledende* afstemning via håndsoprækning. Det viste 24 for og 16 imod. 40 stemmer i alt.

Pause.

§5 og §6, hhv. Kontingent og Generalforsamling, blev ikke sat til debat. Kontingent er allerede diskuteret under dette punkt, og der er ganske få tekstrettelser i §6.

§7: Bestyrelsen. Det foreslås, at bestyrelsen fremover vælges ud fra størrelse – tre i hver af tre kategorier. Dvs. ikke længere valg efter faglig sektion (kunst, kultur, natur). De faste pladser til hovedmuseer foreslås at bortfalde, således at bestyrelsen slankes fra 12 til 9 ordinære medlemmer.

Flere kunstmuseumsmedlemmer opponerede med eftertryk mod ændringen. Argumentet lød blandt andet, kunstmuseerne er en minoritet i ODM (39 ud af 171 medl.), og at ændringen vil forringe kunstmuseernes mulighed for repræsentation. Flere udtrykte bekymring for, at der slet ikke ville blive valgt nogen ind på fra kunstmuseer, hvis der ikke er dedikerede pladser i bestyrelsen. Dette forstærkes af, at hovedmuseerne iflg. forslaget heller ikke skal have faste pladser i bestyrelsen (hvor SMK nu er repræsenteret). Der blev generelt udtrykt bekymring for demokratisk underskud for kunstmuseerne.

Fra bestyrelsen lød argumenter for forslaget, at kunstmuseerne med stor sikkerhed vil blive repræsenteret i bestyrelsen efter den foreslåede ændring. Der er både store og små kunstmuseer, og hvis kunstmuseerne bakker deres kandidater op, vil de med stor sandsynlighed blive valgt. Bestyrelsen argumenterede desuden for, at der i dag er større ligheder mellem fx store kunstmuseer og store kulturhistoriske museer, end der fx vil være mellem et stort og et lille kunstmuseum, når det kommer til den politiske interessevaretagelse og museernes behov.

Nogle kunstmuseer foreslog, at man kunne vælge tre inden for hver størrelse (som fremlagt i forslaget) men kombineret med, at alle tre faglige sektioner skulle være repræsenteret i hver størrelse. Argumenter imod lød, at der i den hidtidige struktur jævnligt har været tomme pladser i bestyrelsen, fordi der simpelthen manglede kandidater inden for en faglig sektion. Dette kan undgås med den nye opdeling, men ikke hvis den kobles med krav om repræsentation i de tre faglige sektioner.

Flere kunstmuseumsmedlemmer udtrykte kritik af processen undervejs i arbejdet med ændringsforslaget. Der havde været afholdt et møde i kunstmuseumskredsen i januar, men mødet var blevet oplevet som at have uformel karakter, uklar afsender – og en oplevelse af ikke at have mulighed for reel indflydelse.

Fra bestyrelsen – herunder de kunstfaglige repræsentanter - lød, at udvalgets arbejde har været præsenteret af flere omgange på større møder, og at mødet i januar var et ODM-initieret møde. At der blev lyttet til det, der blev sagt, selvom det ikke i sidste ende fik opsættende virkning. Samtidig har der været vakante pladser i bestyrelsen, som ikke er blevet besat med kunstfaglige repræsentanter.

Flere i salen fremhævede, at de gerne stemmer på en kandidat uden for egen faglige kategori.

Dirigent satte herefter ændringen af §7 til *vejledende* afstemning via håndsoprækning. Det viser 28 for og 9 imod. 37 stemmer i alt.

De øvrige paragraffer i vedtægtsforslaget er ændret meget lidt, og blev derfor ikke debatteret særskilt.

Dirigent satte det *samlede ændringsforslag til afstemning*. Resultat: 32 for og 18 imod. 50 stemmer afgivet i alt.

Dirigent konstaterede, at vedtægtsændringerne hermed er stemt ind, men at generalforsamlingen ikke var beslutningsdygtig til at ændre vedtægterne, da det kræver,

at mindst 2/3 af de stemmeberettigede medlemmer er til stede, hvilket ikke var tilfældet.

En endelig vedtagelse af de fremlagte ændringsforslag til vedtægter kan således kun ske på en ekstraordinær generalforsamling, hvis bestyrelsen vælger at indkalde til en sådan. Her kræver en vedtagelse almindelig stemmeflerhed.

Forpersonen udbad sig betænkningstid i forhold til afholdelsen af en ekstraordinær generalforsamling, på baggrund af de fremkomne kritikpunkter til de forskellige delelementer i forslaget. Nærmere vil blive meddelt ODM's medlemmer.

9. Valg til bestyrelsen

Bestyrelsesmedlemmer

Tre bestyrelsesmedlemmer var på valg. Alle blev genvalgt: Claus K. Jensen, Vardemuseerne, Jens Refslund Christensen, Danmarks Teknisk Museum, og Tine Blicher-Moritz, Museum Sønderjylland.

Til en vakant plads på kunsthaglig sektion blev Lisbeth Lund, Willumsens Museum, valgt. Til en vakant plads på naturfaglig sektion blev Bo Skaarup, Naturhistorisk Museum valgt.

Suppleanter

Julie Bouchet, Observatoriet Brorfelde, blev genvalgt som suppleant.

Som suppleanter blev efter kampvalg valgt Anni Mogensen, M/S Museet for Søfart og Anna Schram Vejlbj, Fuglsang Kunstmuseum.